

Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord
D66	1	Top Dutch wordt aangemerkt als een succes, kunt u uitleggen waarom Top Dutch een succes is en aangeven wat de stand van zaken omtrent Top Dutch nu is?	<p>In 2019 zijn campagnes geweest op het gebied van Groene Chemie, Agrofood, Digitale Innovatie, Life Science & Health, Watertechnologie en Logistiek.</p> <p>Of TopDutch de gewenste resultaten zal opleveren, wordt pas op de lange termijn duidelijk. Acquisitie is een proces van lange adem. Het doel is nu om naamsbekendheid te creëren bij internationale doelgroepen en het merk TopDutch te vestigen via doorlopende online campagnes. Het feit dat Emmen in de top 3 stond als vestigingslocatie voor de Europese Gigafactory van Tesla is een direct gevolg van de TopDutch campagne. Daarnaast geeft de NOM aan een stijging te zien in een aantal leads waarbij er een link met de TopDutch campagne gelegd kan worden. Stand van zaken: Adviesbureau ERAC heeft van de provincie Groningen (namens de drie provincies) de opdracht gekregen een evaluatie uit te voeren van TopDutch. Bij een evt. vervolg zullen wij de uitkomsten van het ERAC rapport betrekken.</p>
D66	2	In de economische paragraaf missen we totaal de aandacht en resultaten voor sociaal/impact ondernemen. Kunt u aangeven wat er op dit gebied gerealiseerd is in 2019?	<p>We zijn in 2019 gestart met een eerste verkenning naar Impact ondernemen. Impact ondernemers hebben een maatschappelijke missie voor ogen. Naast bijdragen aan de transitie naar een circulaire en nieuwe economie, willen ze ook een verschil maken in sociaal opzicht. In onze nieuwe Economische Koers hebben wij opgenomen dat wij met een notitie Sociaal Ondernemerschap komen.</p> <p>Wat betreft Social Return On Investment hebben we stappen gezet om in noordelijk verband nauwer samen te werken met de arbeidsmarktregio's en de provincies Groningen en Friesland.</p>
D66	3	Blz. 10: P-milieukwaliteit Drenthe € 2.366.861, - voordeel, waar kan ik die in programma 7 terugvinden?	<p>Het bedrag van € 2.366.861, -- betreft het totaal van de gerealiseerde voordelen m.b.t. de doelstelling 7.2.06 Realisatie kwaliteitsverbetering Natura2000/PAS. Deze voordelen zijn gespecificeerd op pag. 147 en 149 van de jaarstukken. De toelichting op pag. 147 bevat helaas een verouderde tekst die niet aansluit op de financiële gegevens zoals opgenomen in het overzicht Wat heeft het gekost op pag. 142. De correcte tekst is als volgt. "De begroting 2019 voor PAS-maatregelen bleek € 703.290,-- te laag geraamd. Daar tegenover staat een drietal projecten in Drentsche Aa, Oude Diep en Zuidwest Drenthe, waarvan de voorbereiding meer tijd vergde dan gepland en PFAS voor vertraging heeft gezorgd. Daarvan zal de realisatie in 2020 plaatsvinden. Daarnaast zijn de saldi ad € 1.196.748,-- van een tweetal rekeningcourant verhoudingen met het Groenfonds ic. Klimaatbossen en Eerste Bebossing Landbouwgronden afgeboekt en ten gunste van de exploitatie gebracht. Deze verplichtingen zijn afgeboekt omdat zij als last worden genomen in het jaar waarin de lasten zich daadwerkelijk voordoen. Het saldo (voordeel ad. € 493.459,--) is gestort in de reserve natuurbeleid." Deze tekst hebben wij opgenomen in het erratum bij de jaarstukken 2019.</p>
D66	4	Successen (blz. 21) sturen van een Drentse brandbrief over problemen netwerkcapaciteit voor minister Economische zaken en klimaat. Knelpunten (blz. 22) n.v.t. Was het sturen van de brandbrief voldoende om het knelpunt op het elektriciteitsnet op te lossen? Of had dit als knelpunt vermeld dienen te worden?	<p>De in januari verstuurd brandbrief over de Drentse netcapaciteit is een duidelijk signaal geweest voor het ministerie. In juni heeft de minister een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin hij zijn aanpak schetst. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed aan de Drentse situatie.</p>

Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord
D66	5	1.5 meer bijgedragen aan projecten uit Europese cofinanciering € 469.724, - welke projecten waren dit? Waarom was dit niet te voorzien?	Vanuit de cofinancieringsreserve EU wordt bijgedragen aan verschillende Europese projecten, waaronder EFRO, INTERREG en POP3. De subsidiestromen van deze drie lopen niet allemaal op dezelfde manier. Sommige gaan rechtstreeks via de provincie en andere lopen via RVO of SNN. De wijze waarop is van invloed op de voorspelbaarheid, met name in de tijd. De vraag, wanneer kun je welke subsidie daadwerkelijk opnemen in de boeken is daarbij relevant. In dit geval is het verschil voor het overgrote deel te verklaren door de POP3 subsidieregeling voor Jonge Landbouwers. De afrekening van vorige jaren via RVO moest nog worden opgenomen.
D66	6	blz. 38: Eind 2018 hebben bijna 9.000 witte adressen de beschikking over snel internet. In 2019 wordt hard gewerkt om de resterende witte adressen aan te sluiten op snel internet. Uiteindelijk doel is dat alle 24.500 witte adressen in Drenthe de beschikking krijgen over snel internet. Blz. 42 en 54: Succes Project Breedband afgerond in 2019. 50-75% witte adressen de beschikking over snel internet. Was is de reden dat 25-50% nog steeds een wit adres is? Is bekend waarom de betreffende adressen geen gebruik hebben gemaakt van het aanbod? En is er een duidelijk beeld hoe het nu gaat met de diverse initiatieven en de daarbij behorende risico's?	In heel Drenthe heeft iedereen in het witte gebied in principe een aanbod en dus de kans gehad een aansluiting te verkrijgen op snel internet. In alle witte gebieden zijn of worden breedbandnetwerken aangelegd, waarmee nagenoeg alle witte adressen de beschikking hebben en krijgen over snel internet. Daarmee is er zicht op dat de doelstelling wordt gerealiseerd. Wel vragen de uitrol en aanleg meer tijd vanwege ontwikkelingen in de markt (menschkracht, leveranciers, materialen), het verkrijgen van de benodigde financiering en nu ook de coronacrisis. Van de 12 breedbandclusters in Drenthe zijn er 6 initiatieven gefinancierd door de provincie of provincie en gemeenten. In het kader van risicobeheersing zijn voor een aantal financieringen aanvullende zekerheden voor de provincie gevestigd. Tevens wordt er afgelost in maandtermijnen in plaats van jaartermijnen en worden de initiatieven jaarlijks bezocht waardoor de provincie goed kan monitoren. Ondertussen zien we ook de interesse van marktpartijen in deze netwerken toenemen. De eerste transacties hebben reeds plaatsgevonden. Als dit doorzet zal in de komende jaren de totale financiering van de provincie wellicht versneld kunnen worden teruggebracht.
D66	7	Blz. 47: Op basis van de in 2018 uitgebrachte Grondstofstromenanalyses Noord-Nederland ten behoeve van een circulaire economie zijn er op noordelijke schaal 3 aanjagers aangesteld om nadere verkenning te doen naar concrete businesscases. Op gebied van de bouw, afvalverwerkende sector (plastic recycling) en chemie wordt met bedrijven actief gespeurd naar samenwerkingsmogelijkheden. Naar verwachting zijn hierover de eerste resultaten eerste kwartaal 2020 bekend. Zijn de 1e resultaten bekend?	Op 5 maart 2020 hebben de aanjagers de resultaten van hun onderzoeken gepresenteerd in het provinciehuis Drenthe tijdens CE Event met meer dan 80 bedrijven uit heel Noord-Nederland. • De aanjagers van de bouw hebben op heel praktische wijze inzichtelijk gemaakt welke materiaalstromen er de komende jaren vrijkomen in Noord-Nederland en wat de vraag is. Informatie waarmee bedrijven aan de slag kunnen. Bijvoorbeeld Bork Recycling uit Stuifzand is al aan de slag met het opzetten van een (gebruikte) bouwmaterialenhub in Hoogeveen. • De aanjagers in de kunststoffen hebben gewerkt aan het in kaart brengen van partijen die werkzaam zijn met verwerking van afvalplastics. Dat heeft tot het inzicht geleid bij zowel bedrijven, kennisinstellingen als overheden dat we in Noord-Nederland een uniek circulair plastic ecosysteem hebben. Een systeem dat nu nog meer op provinciaal niveau werkt, maar op noordelijk niveau verder ontwikkeld zou moeten worden. Dit wordt in 2020 nader uitgewerkt. • De aanjager chemie is in een drietal sectoren t.w. lijmen & bindmiddelen, rubbers en verven & inkten concreet met bedrijven aan de slag gegaan op zoek naar gezamenlijke circulaire businesscases. Resultaat is dat bedrijven kansen zien, maar dat de consortia nog onvoldoende ontwikkeld zijn om zelfstandig aan de slag te gaan. Het is nu aan de bedrijven om na te gaan welke vervolgstappen nodig zijn.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

D66	8	Blz. 62. 2.2.04 Versterken economische structuur Zuidoost (= Vierkant voor Werk) er is hier sprake van een onderbesteding van € 386.168. Voorstel is om deze gelden over te hevelen naar 2020, is dit wel logisch. En wat zijn de aanpassingen waardoor het nu wel gaat werken?	<p>Het betreft hier twee regelingen, te weten: de bedrijvenregeling Drenthe en de bedrijvenregeling DTZ (voorheen Vierkant voor Werk). Onderstaand per regeling een antwoord.</p> <p>Bedrijvenregeling Drenthe (125.902) Eerder is al gemeld, dat gekeken zou worden naar verlenging/aanpassing van de regeling. Ambtelijk waren wij nog bezig om samen met de gemeenten buiten DTZ te kijken naar een wijziging van de regeling. Door de coronacrisis komt dit in een nieuw licht te staan. Het vergt meer tijd om hierover een goed besluit te kunnen nemen.</p> <p>Bedrijvenregeling DTZ (260.267) In 2016 heeft de provincie Drenthe samen met de gemeenten in de regio Dutch TechZone (voorheen 'Vierkant voor Werk') en het Ministerie van Economische Zaken in totaal € 12 miljoen beschikbaar gesteld voor een 'bedrijvenregeling DTZ' (voorheen 'bedrijvenregeling Vierkant voor Werk'). In 2018 is de regeling geëvalueerd en is als gevolg van de positieve evaluatie in totaal 3 miljoen extra beschikbaar gesteld. Tevens heeft er een aantal aanpassingen plaatsgevonden in de regeling om beter aan te sluiten op de behoeften van ondernemers. In 2019 is de regeling opnieuw geëvalueerd.</p> <p>Op basis van deze evaluatie is de provincie Drenthe samen met de gemeenten van de Dutch Tech Zone en het ministerie EZK voornemens om de regeling opnieuw open te stellen in 2020. Hierbij zal de regeling op een beperkt aantal punten worden aangepast. Het besluit hierover moet nog worden genomen door GS. Het restantbudget zal toegevoegd worden aan het budget voor de aangepaste regeling. Het totale budget komt hiermee op 4,9 miljoen euro. De verwachting is dat er vanuit de markt veel belangstelling is voor de regeling.</p>
D66	9	Blz. 63/64 2.6 Drenthe de fietsprovincie. Hier is sprake van een vrijval van € 169.000 die voortkomt uit verplichtingen eerdere jaren, wat is de motivatie van het overhevelen van dit bedrag naar 2020 i.p.v. het vrij te laten vallen?	Het programma Opfietse wordt gedekt door bijdragen uit de Reserve Investeringsagenda. Net als in voorgaande jaren willen wij de bijdragen uit die reserve beschikbaar stellen voor het programma Opfietse, wat bijdraagt aan het versterken van Drenthe als fiets- en vrijetijdsprovincie.
D66	10	Blz. 85/86: De ecologische waterkwaliteit is op de meeste locaties nog matig of onvoldoende. Wel is de toestand verbeterd door het uitvoeren van maatregelen zoals hermeandering van beken en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. De diffuse belasting met de stoffen nitraat, fosfaat en gewasbeschermingsmiddelen vormen voor de waterkwaliteit in Drenthe de belangrijkste knelpunten om uiteindelijk de doelen van de Kaderrichtlijn Water te halen. Daarom faciliteren wij ook in 2019 de uitvoering van projecten gericht op het voorkomen van deze diffuse belasting. Wij doen dit in samenwerking met de landbouw en de waterschappen in het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer. Tijd voor aanvullende eisen?	De biologische kwaliteit wordt gemeten aan een aantal soorten en het blijkt dat deze traag reageren op maatregelen. We verwachten daarom dat deze verbetering pas op termijn meetbaar zal zijn. Voor de vraag met betrekking tot aanvullende eisen verwijzen wij u naar voorbereiding van de laatste KRW periode. In onze brief van 21 april 2020 informeren wij u hierover en over uw betrokkenheid daarbij.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

D66	11	Blz. 96: Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Ook in Drenthe hebben wij de afgelopen planperiode flink ingezet in het realiseren van maatregelen op boerenbedrijven middels het DAW. De resultaten voor het realiseren van de doelstellingen voor biologie blijven op de meeste plaatsen achter. Wat is de oorzaak hiervan?	In de rapportage over de voortgang van de realisatie van KRW doelen refereren wij aan een landelijk rapport van het Planbureau van de Leefomgeving waarin wordt geconstateerd dat de biologische kwaliteit achter blijft. In onze brief van 12 november 2019 hebben wij u geïnformeerd over dit rapport. Deze constatering in het rapport van het Planbureau heeft betrekking op het resultaat van alle maatregelen die voor de KRW worden uitgevoerd. De DAW maatregelen op het boerenland zijn daar onderdeel van, maar de inrichting van watergangen door het waterschap zijn voor de biologische kwaliteit ook heel belangrijk. De biologische kwaliteit wordt gemeten aan een aantal soorten en het blijkt dat deze traag reageren op maatregelen. We verwachten daarom dat deze verbetering pas op termijn meetbaar zal zijn.
D66	12	Programma 6 cultuur: Drentse rijksmonumenten krijgen 1,4 miljoen euro voor onderhoud Drenthe 72 monumenten, Per monument: Drenthe € 19.444, - Landelijk € 36.493, - (2384 monumenten/87 mlj) Is het in Drenthe goedkoper een monument te onderhouden? Of zijn we te bescheiden met aanvragen? Zowel in aantallen als in budget per monument?	De provincie heeft geen rol in het aanvragen of uitblijven van rijks onderhoudssubsidie (SIM). De tendens is al jaren dat Drenthe weinig aanvragers kent. Dat heeft niets te maken met kosten of bescheidenheid, maar met een subsidieregeling die niet op de leest van het Drentse gebouwde erfgoed past. Drenthe is rijk aan boerderijen en heeft relatief weinig monumentale kerken, molens en buitenplaatsen (havezathes). De grootste aanvragers zijn Het Drentse Landschap en de Maatschappij van Weldadigheid. Zij beheren veel monumenten en plegen regulier onderhoud wat maakt dat ook hier geen hoge subsidie verleningen zijn (in dit geval dus positief).
D66	13	Blz. 146: Ook de subsidieregeling Duurzaam presterende veehouders is al grotendeels benut. Hoe verhoudt zich dat tot het overschot van € 926.347, -?	Het gehele programma toekomst gerichte landbouw ontwikkelagenda melkveehouderij is in 2019 onder de begroting gebleven. Vandaar het verzoek tot overheveling. Dat laat echter onverlet dat de subsidieregeling Duurzaam presterende veehouders grotendeels is benut. Het programma (onderdeel van de investeringsagenda 2016-2019) heeft een meerjarenbudget van 4.930.000,- in totaal. Onderdeel van het programma zijn een 5 tal subsidieregelingen (ca. 50% van het totale programma). Drie daarvan staan al een tijd open (ook vorig jaar al) en zijn nu vrijwel geheel beschikbaar. Dat betreft de subsidieregelingen Toekomstgerichte Melkveehouders Drenthe openstelling 2018, Subsidieregeling Duurzaam Presterende Melkveehouders Drenthe en Subsidie LTO Pilot 50. Andere regelingen staan nog aan hun begin zoals de subsidieregeling Beloning 200 Duurzame Melkveehouderij Drenthe (budget 1.395.000,-) en de subsidieregeling Uitvoeringsbijdrage duurzaam Presterende Melkveehouders Provincie Drenthe (budget 348.000,-). Het programma is in 2019 herzien en opnieuw gestructureerd en geprogrammeerd voor de komende jaren. Het programma voorziet dan ook een openstelling van onderdelen zoals cofinanciering Samenwerking Akkerbouw-melkveehouderij IBP en Gebiedsplannen IBP (samen 550.000,-).
D66	14	Blz. 170 en 173, Leges natuurbeschermingswet 1998 begroot is er 150.000 en gerealiseerd 69.374, tevens lezen we op pagina 173 dat de kostendekking % 55,7 bedraagt. Hoe moeten wij deze cijfers zien?	De begrote legesbaten zijn indicaties op basis van meerjarige cijfers. Deze kunnen fluctueren op basis van ingediende aanvragen. In 2019 was dit relatief laag (i.v.m. PAS-wetgeving). De kostendekking is de verhouding tussen de aan de Nbw toe te rekenen kostenposten in de begroting. Wanneer de baten lager zijn, zal de kostendekking dalen.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

D66	15	Blz. 198. Wat is de oorzaak van de sterke daling van het % gegund aan Drents en regionale leveranciers, van 2018 85% naar 2019 55%, van de aanbestedingen meervoudig onderhands door de provincie Drenthe?	Het percentage gegund aan Drents/regionale bedrijven is de uitkomst van provinciale meervoudig onderhandse aanbestedingen. Deze worden zowel op prijs- als op beste prijskwaliteitverhouding (BPKV) uitgevraagd, wat bepalend is aan welke partij uiteindelijk gegund wordt en daarmee ten grondslag ligt aan de oorzaak van de daling. Van de meervoudige aanbestedingen in 2019 is circa 60% op prijs uitgevraagd en 40% op BPKV. In 2018 was deze verdeling vergelijkbaar. Over het algemeen scoren Drents/regionale bedrijven niet heel veel anders dan bedrijven uit andere landsdelen. Het aantal uitgenodigde Drentse bedrijven is in 2019 licht gestegen ten opzichte van 2018. Ons streven is om bij elke meervoudig onderhandse uitvraag minimaal twee Drentse partijen te benaderen.
FvD	16	Een ander opvallende voorziening die getroffen moet worden is de compensatie van 372.500,— Euro wegens de naderende ontbinding van Stichting Energy Challenges. Stichting Energy Challenges heeft geld geleend van de Provincie Drenthe en daarmee weinig tot niets bereikt. Want, er is 2724 ton CO2 bespaard in totaal. Voor uw informatie, een ton CO2 kost ongeveer 20 Euro (prijs CO2 emissierechten fluctueert tussen de 18 en 22 euro per ton). Dat betekent dat de Provincie voor pak 'm beet een 50.000,— Euro hetzelfde effect had kunnen bereiken. De resterende 322.500,— Euro had PS kunnen uitgeven aan andere nuttige zaken. Dit is een schoolvoorbeeld van geld uitlenen aan slechte en ondoordachte ideeën en uiteindelijk een verlies voor de Drentse samenleving. FVD vraagt GS hierom: 1) Welke lessen zijn er geleerd van dit grote geldelijke verlies? a. Wat pakt GS voortaan anders aan?	Wij hebben u op 26 maart 2019 (OGB150519) en 8 oktober 2019 (OGB301019) geïnformeerd over de afhandeling van de lening ten behoeve van de activiteiten van de stichting Energy Challenges. Het doel van de stichting was om middels onderwijs het bewustzijn t.a.v. duurzaamheid en energiebesparing te bevorderen. Achteraf moet worden vastgesteld dat het verdienmodel onvoldoende robuust was om de voor dat doel verstrekte lening terug te betalen. In toekomstige vergelijkbare gevallen zullen wij daarom nadrukkelijker afwegen of een subsidie in dit soort situaties niet een beter instrument is dan een lening.
FvD	17	FVD pleit voor afschaffing van Europese aanbestedingsregels. Wij vragen GS daarom: 1) Hoe ervaart GS het naleven van Europese aanbestedingsregels? 2) Is GS van mening dat Europese aanbestedingsregels haar ondersteunt of belemmert in haar provinciale taken? 3) Lobbyt GS voor versoepeling en/of afschaffing van Europese aanbestedingsregel	Hoewel de naleving van de aanbestedingsregels administratieve verplichtingen met zich mee brengt, zijn de verplichtingen niet zozeer als belemmerend aan te merken bij de uitvoering van provinciale taken. Europese aanbestedingsregels zorgen naast transparantie ook voor kansen. Drentse bedrijven kunnen via de verplichte Europese publicatie van overheidsopdrachten hiervan kennis nemen en hier op inschrijven. De cijfers over 2019 laten zien dat Drentse en regionale bedrijven goed scoren op de door ons gepubliceerde Europese aanbestedingen (78% in 2019 tegen 43% in 2018). Het Europees Comité van de Regio's (EU-adviesorgaan) publiceerde dit jaar een adviesrapport naar aanleiding van een EU-brede enquête over de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Hierin erkent het Comité een aantal actuele problemen, maar geeft het ook aan dat het niet opportuun is de regels te herzien, omdat overheden en markt zich nog maar kort op het herziene rechtskader van 2014 hebben ingesteld.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

PvdA	18	In het programma Economisch Drenthe wordt de financiële positie van gemeenten als knelpunt genoemd (p. 43). Zeker waar het gaat om cofinanciering die nodig is voor het aanspreken van Europese en landelijke subsidieregelingen. Onze fractie vraagt al heel lang aandacht voor de financiële positie van de gemeenten. We blijven vinden dat het Rijk hier in actie moet komen, ook al is dat op dit moment wellicht teveel gevraagd. Er komt ook weer een andere tijd en dan moeten gemeenten in staat zijn, samen met bijvoorbeeld de provincie, de scherven bij elkaar te vegen van de huidige crisis. We vernemen graag de reactie van GS.	Ook wij hebben zorgen over de toekomstige financiële positie van de Drentse gemeenten. Net als in de rest van Nederland staan ook in Drenthe gemeenten onder grote financiële druk en wordt het steeds lastiger om een structureel begrotingsevenwicht te bewaren. Wij hebben onze zorgen hierover verwoord in meerdere brieven aan de Minister van BZK en de Tweede Kamer. Deze zorgen hebben wij ook geuit in onze verslagen over het uitgevoerde toezicht inzake de begrotingen 2019 en 2020 aan de Tweede Kamer. Wij zijn dan ook nog steeds van mening dat er een structurele oplossing moet komen, zodat gemeenten voldoende middelen hebben om nieuwe en bestaande taken uit te kunnen voeren. Wij zullen deze zorgen blijven uitdragen in onze diverse contacten met het Rijk.
PvdA	19	Op p. 64 bij 2.2.04 staat dat de gemeentes minder bijgelegd hebben in Vierkant voor werk en dat dit komt door lagere bestedingen vanuit het project. Klopt deze redenering en wat is de oorzaak van deze lagere besteding? Loopt het project niet meer zo goed of is er een andere oorzaak?	Het betreft hier een lagere bijdrage van de Drentse gemeenten t.b.v. de Bedrijvenregeling Drenthe. Dus niet de Bedrijvenregeling Vierkant voor Werk/Dutch TechZone. Zie ook antwoord op vraag 8. De Bedrijvenregeling Drenthe liep niet voor alle deelnemende gemeenten even goed. Aanpassing van de regeling wordt nu bekeken, ook in het licht van de coronacrisis.
PvdA	20	Bereikbaar Drenthe: op p. 70 wordt de testrit op het spoor Noord-Nederland – Randstad als succes genoemd. We weten inderdaad dat de testrit is uitgevoerd met een stop in Assen. Maar is er al meer zicht op hoe nu verder?	Naar aanleiding van de uitkomsten van de testrit is in het BO MIRT 2018 afgesproken dat Rijk en regio ProRail vragen om samen met NS in een Quick scan de mogelijkheden in kaart te brengen voor het op korte termijn de reistijd van en naar Noord-Nederland te verkleinen. Daarnaast had de Tweede Kamer op 4 december 2018 een motie aangenomen om in kaart te brengen hoe minimaal een half uur rijtijd versnelling tussen de Randstad en Noord-Nederland via bestaand spoor voor 2030 kan worden gehaald. Door de betrokken partijen is deze ambitie kortweg geformuleerd als 2x een kwartier (Amsterdam – Zwolle en Zwolle – Assen en Groningen / Zwolle – Leeuwarden). Uit de quickscan bleek dat er winst in reistijd valt te behalen zowel bij stap 1 tussen Amsterdam-Zuid en Zwolle als bij stap 2 tussen Zwolle en Groningen/Leeuwarden/Assen. Omdat de reistijdverkorting door middel van een (nieuwe) spoorverbinding tussen het Noorden en de Randstad breed wordt gedragen (o.a. in de Provinciale bestuursakkoorden) is in het BO-Mirt 2019 besloten om gezamenlijk een verdiepend onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden om te komen tot een totale reistijdverkorting van tenminste 30 minuten tussen het Noorden en de Randstad. In dit onderzoek worden de volgende varianten middels een MKBA inzichtelijk gemaakt: het versnellen van bestaand spoor, de Lelylijn als busverbinding en de Lelylijn als spoorverbinding. De resultaten van dit onderzoek worden deze zomer verwacht. We zullen uw Staten hierover zo spoedig mogelijk informeren.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

PvdA	21	Op p. 81 lezen we dat sommige gemeenten BDU-bijdragen laten lopen (in 2018 en 2019) omdat ze de gevraagde informatie niet aanleveren. Valt hier wat aan te doen? Zijn de regelingen te ingewikkeld of de gemeenten te laks?	Gemeenten zijn goed op de hoogte van de BDU-regeling en worden in het Verkeer- en Vervoersberaad Drenthe geïnformeerd en jaarlijks gevraagd om advies te geven over het verdeelbesluit. Voor de BDU-bijdrage waar de toelichting over gaat, is in het verdeelbesluit in 2018 en 2019 voor een aantal projecten een voorlopige beschikking afgegeven en als voorwaarde gesteld dat er extra informatie moet worden aangeleverd. Bijvoorbeeld over de bijdrage aan de doelstellingen van de regeling of de obstakelvrijheid. Voor vrijwel alle van deze projecten geldt dat ze inmiddels definitief zijn beschikt. Voor één project heeft een gemeente de aanvraag ingetrokken en in 2020 een nieuwe aanvraag gedaan.
PvdA	22	Ruimtelijk Drenthe: We maken ons zorgen over de waterteksten (p. 86 en p. 88). Met name waar het gaat om veilig stellen van de drinkwatervoorziening; de verdeling tussen de verschillende functies zoals landbouw en natuur én de nu alweer optredende droogte (klimaatverandering). We lezen dat de droogte van eerdere jaren is geëvalueerd en in 2019 tot nieuwe afspraken kunnen leiden. Zijn die er gekomen? Hoe zien die eruit? Wat hebben de waterstresstesten opgeleverd? We willen graag meer inzicht wat er momenteel speelt rond het thema water op de terreinen waar de provincie verantwoordelijkheid in draagt.	Met betrekking tot uw vragen over de droogte verwijzen wij u naar ons antwoord op rondvraag van PvdD voor de commissie OGB van 6 mei. In het kader van de Bestuursakkoord Klimaatadaptatie worden samen met de gemeenten en waterschappen waterstresstesten opgesteld (knelpunten voor wateroverlast, droogte en hitte). Deze zijn grotendeels gereed. Dit jaar worden de risicodialogen gevoerd en dit leidt tot een Regionaal Adaptatiestrategie met maatregelen. De uitvoering van de maatregelen start in 2021.
PvdA	23	Op p. 104 lezen we dat er 700 energiescans bij het MKB zijn uitgevoerd. Dit is volgens planning gegaan en heeft geleid tot investeringen. Hoeveel MKB (%) heeft maatregelen uitgevoerd en zijn vervolgstappen wenselijk volgens GS?	In de tussenrapportage die wij eind februari 2020 van Klimaatroute hebben ontvangen staat dat 836 scans zijn uitgevoerd bij ondernemers in Drenthe. Deze scans hebben geleid tot de volgende resultaten: Van deze ondernemers hebben er reeds 259 maatregelen uitgevoerd, wat overeenkomt met een activatiepercentage van 31%. 251 ondernemers (30%) hebben een offerteaanvraag gedaan en overwogen de maatregelen. 312 ondernemers (37%) hebben aangegeven in de toekomst stappen te willen nemen, maar hebben nog geen concrete stappen gezet. 14 ondernemers (2%) hebben aangegeven niks te gaan doen met de uitkomsten van de scan. Klimaatroute zal nu de scanfase is afgerond regelmatig contact onderhouden met de ondernemers. De focus zal voor een deel liggen op de groep ondernemers die nu nog geen concrete stap hebben genomen. Daarnaast ondersteunen de adviseurs op dit moment de ondernemers die offertes hebben liggen om de juiste keuze te maken. Door intensieve begeleiding zal het activatiepercentage aan het eind van de begeleidingsperiode volgens Klimaatroute ten minste op 50% uitkomen en mogelijk zelfs richting de 70% gaan. Wij zijn voornemens om de inzet op energiescans ook onder de Energietransitieagenda 2020-2023 te continueren.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

PvdA	24	Op p. 106 nemen we kennis van een plan/strategie voor verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. Onze fractie kent dit niet en vraagt zich of hoe dit zich verhoudt tot de activiteiten van BOKD en Sport-Drenthe?	Voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed zijn in 2019 een aantal trajecten als strategie ingezet, zoals ook aangegeven bij de resultaten. De specifieke duurzaamheidsactiviteiten van Sport Drenthe (plan Sport Drenthe Duurzaam) en de BOKD (plan energieke dorpsuizen) vallen onder dit plan/deze strategie.
PvdA	25	Op p. 111 valt op dat er weinig is uitgegeven aan versterken van het duurzaamheidsbewustzijn. Hier wordt verder wel uitleg bij gegeven, maar het is tegelijkertijd verrassend. Het was een belangrijk speerpunt van het nieuwe energiebeleid. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar?	Voor het versterken van duurzaamheidsbewustzijn is de vorige periode vooral ingezet op communicatie richting de zogenaamde koplopers (de mensen die als eerst geïnteresseerd zijn in duurzaamheid). Deze communicatie verliep grotendeels via andere partijen. Denk aan het Drents Energieloket. Zij hebben veel aandacht besteed aan het vergroten van het bewustzijn bij deze doelgroep. In de nieuwe energietransitie-agenda is communicatie opgenomen als speerpunt en is het doel het bereiken van alle Drentse inwoners met een duidelijke boodschap die handelingsperspectief biedt.
PvdA	26	Milieu, energie & bodem: In 2019 is een Green Deal-lening omgezet in een subsidie (p.113). Op p. 191 vinden we nog een Green Deal. Er zijn meer Green Deals gesloten. Loopt de provincie nog financieel risico?	Dit is de enige Green Deal waarbij er een lening is verstrekt. Voor de overige Green Deals is subsidie verstrekt en spelen de reguliere risico's bij subsidieverstrekking.
CU	27	En hoewel we ons realiseren dat het altijd wat discutabel is welke kleur je aan een resultaat moet geven, zijn er hier toch wel een aantal die de kleur groen niet verdienen. Zo staat Topdutch als succes te boek, terwijl het resultaat nog onderzocht gaat worden. En ook de bedrijvenregeling Dutch TechZone staat op groen, terwijl uit de toelichting blijkt dat de aanvragen achter blijven. Wij hadden dus wel iets meer zelfreflectie verwacht in dit hoofdstuk. Hoe kijkt het college hier tegenaan en is ze bereid bij de volgende rapportage hier beter naar te kijken? Als het gaat om het project Dutch Tech Zone, maken we ons wel wat zorgen. Verwacht het college dat het geld dat hiervoor beschikbaar is in 2020 wel weggezet kan worden?	Zie ook antwoorden vragen 1 (TopDutch) en 8 (Bedrijvenregeling DTZ en Bedrijvenregeling Drenthe). Wat betreft de duiding van de vinkjes: zeker bij meerjarige trajecten geven deze vooral aan of wij qua planning op schema liggen of dat er (grote) knelpunten zijn opgetreden in de uitvoering waardoor ingrijpen nodig is.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

CU	28	<p>Er wordt meerdere keren gesproken over het onderhoud aan wegen. Zo is de geplande vervanging van deklagen (slechts) 6 km gerealiseerd, en wordt 16 doorgeschoven naar de volgende jaren.</p> <p>Uitstel van 1 jaar kan opgevangen worden met klein onderhoud.</p> <p>Dat betekent dus extra uitgaven voor klein onderhoud. Daarbovenop komt het 'eigenlijke geplande' onderhoud in de volgende jaren. Bovendien zullen er voor die jaren ook kilometers gepland staan, dus meer werk (ophoping).</p> <p>Is dit een juiste waarneming? Kunnen we de komende jaren meer werkzaamheden / onderhoud verwachten, met de daarbijbehorende verhoging van de middelen?</p> <p>Wanneer niet al het werk in 2019 is gerealiseerd, zou je verwachten dat ook niet alle middelen zijn ingezet. Niet is minder waar: uit het overzicht blijkt (3.5 op p.78) dat er zelfs meer is uitgegeven aan onderhoud dan begroot (na wijziging).</p> <p>Hoe kan dit?</p> <p>Waarom is het onderhoud in 2019 niet uitgevoerd (zoals verwacht)? Motivering!</p> <p>We kunnen lezen dat de behoefte aan onderhoud meerjarig in beeld is gebracht en doorgerekend. We vinden deze zin opmerkelijk. Het onderhoud aan onze provinciale wegen is planbaar en voorzienbaar, en had dus al lang in beeld moeten zijn. Dat roept de vraag op waarom dat niet het geval was?</p>	<p>Het onderhoud van wegen wordt zoveel mogelijk gecombineerd met reconstructies.</p> <p>Reconstructieprojecten hebben echter een hele andere dynamiek waardoor de planning vaak weerbarstiger is, bijvoorbeeld door overleg met de omgeving en vergunningstechnische aspecten.</p> <p>Hierdoor schuift het geplande onderhoud in tijd op. Voorbeelden hiervan zijn de verdubbeling van de N34, de reconstructie van de Norgervaart en de weg langs Sleen. De middelen die gereserveerd waren voor dit onderhoud zijn met de begrotingswijzigingen in de loop van 2019 gestort in de egaliseringsreserve en blijven dus beschikbaar. Hierdoor is er ook minder kilometer weg in onderhoud gekomen dan was gepland (7 km). Het is immers niet rendabel om onderhoud te plegen als vervanging in het vooruitzicht staat. Wij kijken inmiddels verder vooruit zodat we eerder de reconstructieprojecten kunnen opstarten waardoor er minder vertraging in het onderhoud ontstaat.</p> <p>Overigens heeft de PAS problematiek in 2019 er tevens voor gezorgd dat er onderhoudsprojecten on hold zijn gezet. Inmiddels zijn deze weer gestart en wordt ingezet om deze dit jaar alsnog uitgevoerd te krijgen.</p>
CU	29	<p>Op pagina 85 en 86 bespreekt het college de kwaliteit van het water en de droogte in de provincie.</p> <p>Het college noemt dat de droogte van 2018 vergelijkbaar was met die van 1976 en dat dit tot schade heeft geleid en geeft aan dat het belangrijk is om dit goed in kaart te brengen.</p> <p>Verder geeft ze aan dat wij aansluiten bij de landelijke afspraak dat de provincies inzichtelijk maken hoe de drinkwatervoorziening is veiliggesteld. Onduidelijk voor ons is hoe dit gaat gebeuren, wat de consequenties hiervan zijn en welke kosten hiermee gemoeid zijn. Graag een reactie op dit punt.</p>	<p>Landelijk is afgesproken dat de provincies voldoende grondwater reserveren om ook in de toekomst aan de vraag naar drinkwater te kunnen voldoen. Onderdeel van deze afspraak is om hierbij uit te gaan van een scenario met 25% groei van de vraag naar drinkwater in 2050. Voor Drenthe is in de Omgevingsvisie het Hunzedal al aangegeven als wateroogstgebied, waarbij is opgenomen dat nader verkend zal worden of dit gebied aangeduid kan worden als een strategische grondwatervoorraad. Deze verkenning, waarbij ook andere bouwstenen in beeld zijn gebracht is ambtelijk afgerond. Na vaststelling in ons college zullen wij u voor de zomer informeren.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

CU	30	<p>De uitvoering van de monitoring van de Omgevingsvisie laat op zich wachten. Het wordt wellicht gekoppeld aan het Panorama Drenthe. We zijn van mening dat monitoring niet opgenomen hoeft te worden in een nieuwe langetermijnstrategie. Het zou juist ingezet moeten worden op de huidige strategie (Omgevingsvisie) te kunnen volgen. Een toelichting ontbreekt hoe een eventueel op te stellen Panorama Drenthe moet bijdragen aan het monitoren van de huidige Omgevingsvisie. Graag motiveren, en aangeven op welke wijze monitoring nu gebeurt.</p>	<p>Ten behoeve van de besluitvorming over de revisie Omgevingsvisie Drenthe 2018 is een Milieueffectrapport (MER) opgesteld. In het MER is geconstateerd dat er leemtes in kennis en informatie zijn over de huidige staat van de Drentse leefomgeving.</p> <p>In het MER is tevens gesignaleerd dat de provincie voor het realiseren van haar ambities gebaat is bij nieuwe werkwijzen. Als onderdeel van de revisie en passend bij de bestaande sturingsfilosofie is met de Omgevingsvisie Drenthe 2018 een nieuw instrument geïntroduceerd: het Combinatiemodel. In het MER is geconstateerd dat voor een goede toepassing van dit Combinatiemodel toegesneden informatie nodig is over de staat van de Drentse leefomgeving.</p> <p>De monitoring van de Drentse leefomgeving gebeurt nu via twee lijnen. Enerzijds via het data team Drenthe, waar alle voor de provincie Drenthe relevante data op gestructureerde wijze wordt verzameld en toegankelijk wordt gemaakt voor verschillende beleidsdoelstellingen. Anderzijds wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een methodiek om de geconstateerde ontbrekende informatie over o.a. de staat van het landschap en cultuurhistorische waarden te verzamelen, en de veelheid aan gedetailleerde natuurinformatie en bedrijfssectorale landbouw informatie te kunnen ontsluiten op strategisch niveau.</p> <p>De koppeling met het opstellen van een eventuele lange termijn strategie ligt in de noodzaak een gedegen analyse van de huidige staat van Drenthe te hebben om van daaruit het doordenken van de mogelijke gevolgen van de verschillende grote opgaven te voeden. Vanzelfsprekend moet de monitoring aansluiten bij de opgaven in de Omgevingsvisie.</p>
CU	31	<p>Uitvoering Natuurlijk Platteland Op p.137 staat dat de uitvoeringskosten voor BIJ12 en RVO jaarlijks toenemen. Dit wordt weersproken op p.147 waar staat dat de uitvoeringskosten voor BIJ12 lager zijn dan begroot. Daarbij staat ook dat de RVO & SNN zorgen voor hogere kosten. Niet wordt toegelicht waarom de kosten hoger zijn. Ook wordt niet aangegeven hoe een verdere stijging voorkomen kan worden. Graag een nadere toelichting.</p>	<p>Op pagina 147 wordt aangegeven dat de kosten voor BIJ12 lager zijn dan begroot, ter hoogte van € 131.132,-. Dit wordt grotendeels verklaard door een teruggave van de compensabele BTW via het BTW compensatiefonds en een afrekening van een vorig boekjaar. De tekst op pagina 137 lijkt daarmee in tegenspraak te zijn, maar er is sprake van een toename van de kosten voor BIJ12 en RVO t.o.v. vorig jaar, ook al is dat in dit geval door eerder genoemde zaken lager dan de begrote kosten, evengoed is er sprake van een toename. Voor het gedeelte compensabele BTW zijn we afhankelijk van de jaarlijkse afrekening vanuit BIJ12.</p> <p>SNN en RVO ondersteunen de provincie bij het Plattelandsontwikkelings-programma 2014-2020 (POP3). De kosten die zij daarvoor maken zijn gespecificeerd op onderdeel en type medewerker en afhankelijk van het aantal subsidieopenstellingen. Dit gebeurt aan de hand van uur-factuur en is op voorhand derhalve niet exact te begroten. Het Programma Natuurlijk Platteland (PNP) loopt over meerdere jaren en daarin zijn de uitvoeringskosten opgenomen. In enig jaar kan er sprake zijn van een over- of onderschrijding t.o.v. de begroting, maar dit moet worden bezien op het totaal van het PNP en wordt daarom ook verrekend met de reserve Natuur.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

CU	32	<p>In 2019 is er in de verschillende Natura 2000 gebieden hard gewerkt aan het herstel van de natuur. Door verschuiven van middelen is er extra EU-geld ingezet voor agrarisch natuurbeheer.</p> <p>Uit de stukken kunnen we niet opmaken of alle gebieden de benodigde middelen hebben gekregen en/of er gebieden zijn die geen/of minder hebben ontvangen. Is dit het geval?</p>	<p>In de vraag lijkt een relatie te worden gelegd tussen natuurherstel binnen N2000 en agrarisch natuurbeheer. Het is niet zo dat middelen voor N2000 verschoven zijn naar agrarisch natuurbeheer. Wel hebben we voor Agrarisch Natuurbeheer extra EU-middelen ontvangen. Hiervoor hebben we een extra openstelling gedaan voor het agrarisch natuurbeheer specifiek gekoppeld aan droge dooradering die een extra impuls geeft aan de Statenmotie boerenlandvlinders en akker- en weidevogels voor een extra impuls voor de gelijknamige Statenmotie. De subsidie is voor de resterende drie jaar van EU-POP3 en landt in de begrensde kansrijke gebieden zoals weergegeven in het natuurbeheersplan.</p>	
CU	33	<p>Verstreckte leningen We zien dat het totaalbedrag aan uitstaande (langlopende) leningen afneemt. Is dit beleid, of gevolg van externe factoren? En welke invloed heeft dit op de lange termijn op de provinciale financiën (minder rente-inkomsten)?</p>	<p>De portefeuille langlopende geldleningen (uitzettingen in het kader van de publieke taak is (incl. leningen aan deelnemingen) afgenomen van € 115,6 naar € 110,2 mln. Deze afname is geen gevolg van specifiek beleid hierop. Voor het grootste deel is de aflossing conform de leenovereenkomsten geweest.</p> <p>De portefeuille leningen aan openbare lichamen (treasurytaak) is afgenomen van € 47 naar € 35 mln, omdat voor twee leningen de einddatum was bereikt.</p> <p>Gezien de uiterst lage, dan wel negatieve rentestand en onze eigen verwachte financieringsbehoefte verwachten we binnen de treasuryportefeuille geen nieuwe langlopende uitzettingen meer te doen. Ten aanzien van de rente-inkomsten zal de vrijval van de obligaties (€ 20 mln) in 2021 het grootste effect hebben op de rente-inkomsten; de huidige jaarlijkse renteopbrengst hieruit is € 762.500. Dit is reeds in de meerjarenbegroting verwerkt en wordt deels 'goedgemaakt' door hogere rentebaten vanuit andere leningen.</p>	
CU	34	<p>Ik heb nav het verslag en de jaarstukken nog een technische vraag over de NOM en de afwaardering die genoemd wordt. Waar kan ik terugvinden wat we aan afwaardering begroot hadden (en hebben in 2020)?</p>	<p>De waardering van de deelneming van de provincie in de NOM is iets wat niet begroot kan worden. Dit omdat de waardering pas vastgesteld kan worden, nadat de jaarrekening van de NOM is vastgesteld. Dit jaar was de vaststelling op 10 april 2020 en dan kunnen over 2019 geen begrotingswijzigingen meer gemaakt worden. In de begroting 2019 hebben wij wel een voordeel en een toevoeging aan de risicoreserve begroot ter hoogte van 555.000,-- waarmee wij de waarde van het aandelenpakket in 2019 gecorrigeerd hebben naar de werkelijke waarde per 31 december 2018. In de provinciale jaarrekening 2018 hadden wij het aandelenpakket gewaardeerd op basis van voorlopige jaarcijfers van de NOM. Deze bleek later 0,6 mln. af te wijken van de werkelijke waarde. De waardering per 31 december 2019 is in de provinciale jaarrekening 2019 verwerkt conform de definitieve jaarrekening 2019 van de NOM om een juiste balanspositie weer te geven.</p>	
PvdD	35	<p>Met betrekking tot de 'Blik vooruit': toont de huidige crisis aan dat er nu echt vaart gemaakt moet worden met de duurzame circulaire economie.</p> <p>Kijkt GS ook naar mogelijkheden om te zorgen dat essentiële bedrijvigheid weer terug naar Drenthe komt? Denk daarbij bijvoorbeeld aan productie van medische beschermingsmiddelen.</p>	<p>Wij zijn als GS continue alert op potentiële acquisities voor de provincie, vooral daar waar wij belangrijke clusters en speerpunten kunnen versterken. Dit doen we samen met de NOM, NFIA en gemeenten. In de medische technologie proberen we vanuit de Health Hub Roden hier extra inzet op te plegen. Naar aanleiding van de coronacrisis is de kans groot, dat er in bepaalde sectoren een sterkere trend komt naar regionalisering van productie, afzet en ketens. Daar waar dat onze economische structuur versterkt en daar waar nodig, zullen wij dat ondersteunen.</p>	
Statenfractie		Nummer	Vraag	Antwoord

PvdD	36	<p>Verder zien we ook kansen op het gebied van duurzame en toekomstbestendige voedselproductie en dan met name het tegen gaan van de overproductie aan dierlijke eiwitten die op dit moment aan de orde is. Er wordt maar doorgedaan met het fokken van dieren waar vervolgens geen markt voor is. De oplossing daarvan is om een fokbeperking in te stellen.</p> <p>Kan GS hiervoor pleiten bij de minister voor LNV?</p>	<p>Dit is een discussie die landelijk gevoerd moet worden. Wij zien hier voor ons geen rol in.</p>	
PvdD	37	<p>En dan het punt van Versterking van de Groene economie; Een circulaire economie gaat niet alleen over energie en bouwstoffen, het gaat ook om o.a. de voedselproductie voor de eigen bevolking en niet voor de hele wereld. De economie van Drenthe is niet de enige die groen, duurzaam en circulair moet worden. Daarnaast toont deze crisis aan dat schone lucht heel belangrijk is qua het al dan niet genezen van het virus.</p> <p>- Worden ook deze doelstellingen bijgesteld dan wel versneld? Dit kan voor veel werkgelegenheid zorgen, een snelle omschakeling kan Drenthe op de kaart zetten!</p> <p>- Hoe ziet GS de circulaire economie bij de voedselproductie in Drenthe?</p> <p>- Kan GS laten onderzoeken wat de effecten op de gezondheid (en welke financiële effecten) zijn in Drenthe van de 'intelligente lockdown' door inzichtelijk te laten maken welke waarden fijnstof, stikstof en CO2 zijn aangetroffen in vergelijking met een 'gewone' periode?</p>	<p>- De doelstellingen worden niet bijgesteld. Wij hebben ambitieuze doelstellingen vastgelegd in onze Roadmap Drenthe Circulair 2050. Wij verwachten dat daarmee ook voldoende nieuwe circulaire werkgelegenheid gecreëerd kan worden.</p> <p>- Met het Programma Toekomstgerichte Landbouw zet GS in op het innoveren, moderniseren en verduurzamen van zowel de primaire sector als van de keten. Dat betekent dat we boeren en andere voedselproducenten stimuleren om op een zo duurzaam mogelijke manier te produceren, die past bij hun bedrijf. Zuinig omgaan met grondstoffen, gebruik maken van niet-chemische beschermingsmiddelen en waar mogelijk hergebruik van reststromen, staan in de kringlooplandbouw centraal. Met de Ontwikkelagenda Duurzame Melkveehouderij wordt actief ingezet op verduurzaming van de veehouderij. Om meer regionale afzet te bevorderen, zet GS in op de zgn. korte ketens: initiatieven van ondernemers om meer lokale afzet te genereren worden ondersteund zoals bijvoorbeeld de samenwerking tussen Dubbel Drents en Drents Goed en ook actief onder de aandacht van het publiek gebracht; GS werkt met deze organisaties samen om partijen uit alle onderdelen van de hele keten, inclusief retail en horeca, bij elkaar te brengen om regionale voedselketens te realiseren en te versterken.</p> <p>- Nee, dat doen wij niet. Dit is eventueel een actie die op nationaal niveau uitgevoerd zou kunnen worden.</p>	
PvdD	38	<p>Ook lezen we in het jaarverslag dat GAE financieel niet op eigen benen kan staan en dit is in de afgelopen maanden alleen maar erger geworden. Er zijn veel bestemmingen verloren gegaan en nu met de intelligente lockdown is het vliegveld zo goed als gesloten.</p> <p>Wordt hier weer gevraagd om een kapitaal injectie of wordt dit moment aangegrepen om serieus te kijken of dit vliegveld wel levensvatbaar is en wellicht kan de conclusie getrokken worden dat er te veel publiek geld in gestoken moet worden?</p>	<p>Zoals in onze brief van 31 januari 2020 aan uw staten is aangegeven, is het uitgangspunt van de aandeelhouders het investeringsscenario 'Internationale Toegangspoort voor het Noorden' en de daarbij behorende € 46 miljoen. Er wordt op dit moment geen extra bijdrage van de aandeelhouders gevraagd in de begroting 2020. De Raad van Commissarissen en directie van Groningen Airport Eelde hadden al voor de crisis de opdracht scenario's voor de toekomst uit te werken, waarbij alle alternatieven worden betrokken. Ook de eventuele sluiting van de luchthaven. De uitwerking van deze scenario's vergt meer tijd om de omvang en de gevolgen van de huidige coronacrisis mee te kunnen nemen.</p>	
Statenfractie		Nummer	Vraag	Antwoord

PvdD	39	<p>In de beleidsopgave zien we dat in de provincie Drenthe de vrije natuur gezien wordt als een product, dit vinden wij onethisch omdat de natuur een levend geheel is met eigen behoeftes die haaks staan op het uitbaten van de natuur door de mens.</p> <p>8. Hoe borgt GS de vitale rust voor de vrije natuur?</p>	<p>Naast de intrinsieke waarde van de natuur zien wij ook een functie voor bijvoorbeeld natuurstudie of als ruimte om actief te sporten of te recreëren. Ook hebben we baat bij natuur vanwege economische functies zoals het vasthouden van water/waterberging, gebruik van hout en biomassa. Om alle waarden tot zijn recht te laten komen, kent de Drentse natuur een zekere zonerings. Er zijn bepaalde natuurgebieden die niet of nauwelijks toegankelijk zijn, hier krijgt de natuur voorrang op het menselijk medegebruik. Andere gebieden bieden faciliteiten om mensen op één plek te houden. Er bestaat een rijke variatie tussen deze twee uitersten.</p> <p>Rust is één van de kernkwaliteiten die in de Omgevingsvisie 2018 voor Drenthe zijn benoemd. Dit is vertaald naar stilte en duisternis. In Drenthe zijn twaalf gebieden aangewezen als stiltegebied. Deze vallen veelal volledig binnen bestaande natuurgebieden. Ons doel is om de stilte in deze gebieden te behouden, door geen ontwikkelingen toe te staan die de rust verstoren. Het woord 'stilte' betekent niet dat er helemaal geen geluid in het gebied waarneembaar is, maar staat voor de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden. Gebiedseigen geluiden, zoals die van de landbouw, vallen hier niet onder (pag. 71 Omgevingsvisie). In de Natura 2000-gebieden en in de Nationale Parken Dwingelderveld, Drents-Friese Wold en het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa zetten we in op het behouden van duisternis. Wij onderzoeken samen met de Drentse gemeenten welke mogelijkheden er zijn om lichthinder terug te dringen en duisternis te bevorderen. Wij willen de specifieke kwaliteit van Duisternis benutten als basis voor het ontwikkelen van (nieuwe) activiteiten (pag. 72).</p>
PvdD	40	<p>Dan willen we het ook nog hebben over het punt van het grondwater met betrekking tot het tegengaan van verdroging van de natuur en tegengaan van CO2 uitstoot door inklinking van veenweidegebieden.</p> <p>- Kan GS aangeven hoe het kan dat er na een vrij natte winter nu in het voorjaar binnen 4 weken zonder regen alweer volop beregend moet worden uit het grondwater? Met andere woorden het lijkt erop dat de gevallen regen veel te snel uit Drenthe is afgevoerd!</p> <p>- Wat gaat GS doen om dit tegen te gaan in Drenthe?</p>	<p>Door de natte winter zijn de grondwaterstanden weer hersteld in Drenthe. Door het gebrek aan neerslag in april en de sterke oosten wind is vooral de toplaag van de bodem sterk uitgedroogd, terwijl juist nu het zaaigoed in de grond gaat. De net ontkiemde gewassen zijn nu kwetsbaar en vandaar dat al volop wordt beregend.</p> <p>U heeft hierover een rondvraag gesteld voor de cie OGB op 6 mei. Wij verwijzen u ook naar de beantwoording van die rondvraag.</p>
PvdD	41	<p>Verder trok in programma 4 het punt van water beheersing onze aandacht. De Ecologische Waterkwaliteit is op de meeste locaties matig tot onvoldoende! Belangrijkste knelpunten daarbij zijn diffuse belasting van nitraat, fosfaat en landbouwgif.</p> <p>Kan de gedeputeerde aangeven of de bestaande uitvoeringsprojecten gericht op het voorkomen van de diffuse belasting wel voldoende effect hebben? En is het effect meetbaar?</p>	<p>In het afgeronde project Duurzaam boer blijven is onderzocht wat de nitraatconcentraties in het bovenste grondwater zijn in percelen die deelnemen en percelen die niet deelnemen aan het project. Hierbij is gebleken dat de percelen die deelnemen duidelijk beter scoren. Hier worden ook concentraties gemeten beneden de daar voor gestelde norm.</p> <p>In het huidige project in 4 grondwaterbeschermingsgebieden in het kader van het 6de nitraat actieprogramma wordt ook uitvoerig gemeten. De resultaten hiervan zijn nog niet beschikbaar. Wij zullen u informeren zodra de resultaten hiervan bekend zijn.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

PvdD	42	Bij het Uitvoeren en monitoren van de Provinciale omgevingsvisie wordt het de Partij voor de Dieren niet duidelijk hoe dit gedaan wordt en hoe kunnen wij wel voldoende inzicht krijgen in het uitvoeren en monitoren van de Provinciale Omgevingsvisie? Kan GS aangeven hoe hier meer helderheid in gebracht kan worden?	Zie antwoord op vraag 30. Via de reguliere verantwoordingscyclus informeren wij uw raad over de uitvoering en monitoring.
PvdD	43	In de Beleidsnotitie Aanvullende strategische grondwatervoorraad lezen we dat men uitgaat van een groei van 25% in 2050. Wat wordt er aan gedaan om de groei te beperken? Graag in de beantwoording meenemen de toenemende bolgewassen/lelie teelt In Drenthe die met het oppompen van veel water gepaard gaat, wat voor de Partij voor de Dieren onwenselijk is.	Landelijk is afgesproken om uit te gaan van een scenario met 25% groei van de vraag naar drinkwater in onze regio om in kaart te brengen of er voldoende grondwater is gereserveerd voor 2050. Dit is een scenario uit het Deltaprogramma dat gebruikt wordt om in de maximaal mogelijke vraag naar drinkwater op de (zeer) lange termijn te bepalen. Het is geen reëel verwachte groei. Bij de uitwerking gaan we daarom uit van een adaptieve aanpak. Dit betekent dat we kijken naar de ontwikkeling van de vraag en op basis daarvan worden voorstellen voor strategische grondwatervoorraden ontwikkeld. Op dit moment zien we in Drenthe een stabiel watergebruik en zijn er geen tekenen die er op wijzen dat ook in Drenthe zo'n grote groei zal optreden. Het veiligstellen van Aanvullende Strategische grondwatervoorraden heeft betrekking op de vraag naar drinkwater en niet het watergebruik van andere sectoren. Het aanwijzen van Strategische grondwatervoorraden voorkomt dat de watervraag uit andere sectoren in conflict komt met de drinkwatervoorziening.
PvdD	44	Tevens zien we in de Voortgangsrapportage realisatie Kader Richtlijn Water dat de resultaten voor het realiseren van de doelstellingen voor biologie op de meeste plaatsen achter blijven. 14. Wat gaat GS hier aan doen om deze achterstand in te halen?	Zie het antwoord op vraag 10.
PvdD	45	Een ander punt is de realisatie van projecten uit de uitvoeringsprogramma's grondwaterbeschermingsgebieden, het Project "Grondig Boeren voor Water": Door de droogte wordt stikstof veel minder opgenomen door de plant waardoor meer stikstof uitspoelt. Door de klimaatverandering krijgen we vaker te maken met uitzonderlijke droogteperiodes. Dit is dus een bedreiging voor ons grondwater. Kan GS dit effect laten uitzoeken en PS hierover (op termijn) informeren?	In het project om de stikstofuitspoeling in vier kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden te verminderen in het kader van het zesde nitraat actieprogramma zal ook rekening worden gehouden met de effecten van de droogte. Daarnaast lopen er landelijke initiatieven om hier onderzoek naar te doen. Wij zullen u informeren als daar resultaten van bekend zijn.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

PvdD	46	Dan gaan we nu verder naar Programma 5: Milieu Energie en Bodem: hier zien we bij de inventarisatie van vraag aanbod en productie van Drentse biomassa en actualisatie beleid mestvergisters niet dat er gekeken wordt in 2020 naar de actualisatie van de Provinciale omgevingsvisie. Kan GS dat ook meenemen?	Op dit moment wordt er in 2020 of 2021 geen aanpassing van de Provinciale Omgevingsvisie voorzien. De eerstvolgende actualisatie van de provinciale omgevingsverordening wordt gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verwacht. Dit staat niet goed in de jaarstukken verwoord. Wel vindt er in 2020 een inventarisatie van vraag, aanbod en potentie van Drentse biomassa en mono-mestvergisting plaats. Dit geeft inzicht in de potentie en kansen voor de Drentse energieproductie. Indien er op basis daarvan aanleiding is om de omgevingsvisie of provinciale omgevingsverordening aan te passen zullen wij u daar uiteraard over informeren
PvdD	47	Daarnaast zien we bij het faciliteren van het SEREH-project dat er weinig concrete verzoeken zijn. Waarom wordt er dan toch doorgegaan met dit project?	Het SEREH-project is van de gemeente Emmen. Dit complexe en grensoverschrijdende project past goed bij het vraagstuk van de Drentse netwerkproblematiek. Wij ondersteunen de gemeente hiermee op die momenten dat daar behoefte aan is.
PvdD	48	Programma 7: Toekomstgerichte Landbouw. Wat ons opvalt, is dat er via diverse programma's en agenda's geld van de provinciale en de rijksoverheid naar de landbouw gaat: Programma Toekomstgerichte Landbouw, Ontwikkelagenda Melkveehouderij, Plattelandsontwikkelingsprogramma POP 3, AgroAgenda Noord Nederland, Programma Natuurlijk Platteland, Agrarische Natuur Drenthe en Regiodeal Natuur inclusieve landbouw. - Kan GS inzichtelijk maken welk aandeel van de provinciale begroting naar deze projecten gaat en wat de verschillen zijn tussen de projecten en programma's? - Kan GS via een voorbeeld geven waar een gemiddeld agrarisch bedrijf aanspraak op kan maken in Drenthe?	Binnen de begroting van het programma Toekomstgerichte Landbouw zijn de budgetten opgenomen voor de Ontwikkelagenda Melkveehouderij, de AgroAgenda Noord Nederland en het plattelandsontwikkelingsprogramma POP3, voor zover het middelen betreft voor innovatie en investeringen in de landbouw, en de Regiodeal Natuurinclusieve landbouw. Binnen de begroting van het programma Natuurlijk Platteland! zijn de budgetten opgenomen voor het agrarisch natuurbeheer. Het is onmogelijk om voor een gemiddeld agrarisch bedrijf aan te geven waar het aanspraak op kan maken. Dit verschilt per bedrijf.
PvdD	49	Met betrekking tot de realisatie NNN. Er wordt gesproken over verbeterde functionering van de ecologische verbindingen. Welke verbindingen zijn verbeterd? Waaruit bestaan deze verbeteringen?	Bij de uitvoering van het Programma Natuurlijk Platteland wordt waar mogelijk bij de verschillende projecten het verbeteren van de ecologische verbindingzones meegenomen. In 2019 is de verbinding bij het Drostendiep en de inrichting aan de westzijde van het ecoduct Dwingelderveld verbeterd. De werkzaamheden aan de verbinding bij de Vogelzangse wijk (Reest) zijn in 2019 voorbereid en worden in 2020 uitgevoerd.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

PvdD	50	"Gebiedsopgave Bargerveen": "Marktbenaderingsstrategie is gestart". Wat houdt dit in?	Voor de Buffer Zuid van het Bargerveen geldt vanuit het NNN de opgave om de ondergrond in de particuliere markt te zetten. Op basis van landelijke afspraken (akkoord van Linschoten) moet een bepaald percentage particulier verkocht worden. Hiervoor is in Drenthe de buffer Zuid (220 ha) destijds aangewezen en naderhand is het natuurbeleid dusdanig opgezet dat gebieden groter dan 5 ha op de openbare markt moeten worden aangeboden. Aangezien de buffer Zuid een hydrologische functie krijgt ten behoeve van het Bargerveen leent dit gebied zich prima voor de invulling van zogenaamde meekoppelkansen. Om deze kansen in beeld te krijgen is een marktbenaderingsstrategie opgezet waarin de markt benaderd wordt om met ideeën voor de invulling van het gebied te komen met als doel de ondergrond particulier te verkopen. Het gaat er dus om, om de combinatie (economische) invulling en particuliere verkoop te verbinden aan het hydrologische beheer van de buffer ten behoeve van het natura 2000 gebied Bargerveen. De marktbenaderingsstrategie is zodanig ver uitgewerkt dat de markt nog voor de zomer de kans krijgt concrete belangstelling te tonen.
PvdD	51	Uitvoering Programma Natuurlijk Platteland Ons valt op dat de kosten van RVO en SNN zijn veel hoger geworden! Wat is hier aan de hand??	Zie antwoord op vraag 31.
PVV	52	Het blijft een luxe constructie dat de pensioenen van GS waardevast zijn en gehandhaafd blijven op het oorspronkelijke niveau. De werkgever (PS) is steeds bereid gevonden om de voorziening Pensioenen aan te vullen, zodat er niet gekort hoeft te worden op de pensioenen van oud-Gedeputeerden. Ligt het niet meer voor de hand om de mogelijke kortingen bij het ABP ook te laten gelden voor oud-gedeputeerden? Dan is er sprake van gelijke behandeling van alle oud-gedeputeerden en gepensioneerde provincieambtenaren. Dan hoeft er trouwens ook geen 529.457 euro te worden toegevoegd aan de pensioenvoorziening van gedeputeerden, zoals dat ook gebeurd is in 2018.	Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is de provincie verplicht een voorziening te treffen voor pensioenen van gedeputeerden. Indien er sprake is van een rentedaling voor toekomstige pensioenen met een looptijd van 25 jaar, dan houdt dit in dat er minder rente-inkomsten worden voorzien en er om die reden meer kapitaal moet worden aangehouden/gere-serveerd voor de ingegane en toekomstige pensioenen. Een mogelijke korting gebeurt sector breed. Mocht het zover komen dat het ABP een korting doorvoert dan geldt dit provincie breed. Zowel de ambtenarenpensioenen (zij vallen rechtstreeks onder het ABP) als de Appa-pensioenen (Appa volgt ABP) worden hierdoor geraakt.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

PVV	53	<p>6. Technische vraag: het is verwarrend om het Statenstuk 2020/934 te lezen.</p> <p>a. het gerealiseerde resultaat is 16.484.924 voor verwerking van niet begrote mutaties in de reserves.</p> <p>b. er wordt gevraagd in te stemmen met niet geraamde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van 611.621 die wel gemeld staan in de jaarrekening (pagina 255/256) en die niet vermeld staan in het betreffende statenstuk, waarna het resultaat 15.873.303 wordt.</p> <p>c. In het Statenstuk wordt als saldo na verrekening van alle mutaties van de reserves het bedrag van 7.396.487 vermeld. Dit is correct, maar voor het totale rekeningssaldo over 2019 moet 8.476.816 voor verrekening zoals vermeld bij punt 1.1 er bij opgeteld worden. Het totale resultaat wordt dan ook weer $7.396.487 + 8.476.816 = 15.873.303$</p> <p>Conclusie: het eindresultaat is in beide berekeningen hetzelfde, maar wat is nu de juiste berekening? In het Statenstuk worden twee berekeningen gebruikt.</p> <p>1. $16.484.924 - 611.621 = 15.873.303$</p> <p>1.1 $8.476.816 + 7.396.487 = 15.873.303$</p>	<p>Beide berekeningen zijn juist. Het overzicht van baten en lasten zoals opgenomen in de jaarrekening op pagina 254 is opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording. In het statenstuk hebben wij voor de volledigheid toelichting gegeven over de opbouw van het gerealiseerde resultaat. Het resultaat na verrekening met de reserves is 15.873.303,--.</p>
VVD	54	<p>Bladzijde 43, Internationaal talent</p> <p>Er is een tekort aan (internationaal) talent (aantrekken en behouden) waardoor het steeds lastiger wordt onze (economische) ambities waar te maken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is daar de oorzaak van? 2. Wat is er aan gedaan om talent wel aan te trekken en te behouden? 3. In welke sectoren geldt dit? Wat is de uitdaging voor komend jaar? 	<p>De arbeidsmarkt is niet meer los te denken van internationalisering. De strategische werving en binding van talentvolle studenten versterkt de internationale kenniseconomie van Drenthe, verhoogt de kwaliteit van het onderwijs en draagt ertoe bij dat talentvolle afgestudeerden meer plek vinden op de Drentse arbeidsmarkt, met name in de voor Drenthe belangrijke maakindustrie. Toch zien nog niet alle bedrijven de kansen die het werken met internationals biedt aan het eigen bedrijf en aan de Drentse economie. Bovendien vinden internationale studenten het soms lastig om een baan te vinden. Er is dus sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod. Deze maakt het lastig om onze economische ambities waar te maken.</p> <p>Sinds 2015 zet de provincie daarom actief in op projecten die internationaal talent uitdagen om na de studie een carrière in Drenthe te beginnen, om in Drenthe te komen werken en om ook daarna een duurzame band met de bedrijven in de regio te houden. Dit doen wij o.a. in het kader van het International Welcome Center North (IWCN) en in samenwerking met NHL Stenden en de Hanzehogeschool Groningen in het kader van het project 'International Business Talent'. Gezien de huidige situatie is op dit moment echter niet duidelijk hoe de vraag naar internationaal talent zich de komende maanden gaat ontwikkelen. Tevens is het van belang om vast te stellen dat de definitie van 'talent' niet in beton gegoten is. Was de focus eind 2019 nog gericht op hogeropgeleide professionals zo laat de coronacrisis zien dat ook Oost-Europese seizoenarbeiders als 'talent' aan te merken zijn. Zo heeft het feit dat verschillende Europese landen reisbeperkingen opgelegd hebben nog steeds gevolgen voor de Drentse land- en tuinbouwsector.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

VVD	55	<p>Bladzijde 44, Brexit</p> <p>De verwachting is dat na de Brexit de toegang tot de Britse markt voor Drentse bedrijven in eerste instantie lastiger wordt.</p> <p>1. Is inzichtelijk om welk percentage dit gaat en wat de kansen en bedreigingen voor deze bedrijven zijn en hoe de provincie daarin kan ondersteunen?</p>	<p>De Brexit heeft zeker invloed op het Drentse bedrijfsleven. In 2018 ging het om export ter waarde van €361 miljoen. Ongeveer 7,5% van de Drentse export gaat naar het Verenigd Koninkrijk. De import uit het Verenigd Koninkrijk ligt net iets boven de 4%.</p> <p>De veranderingen waar de ondernemers onder andere rekening mee moeten houden zijn o.a. douaneformaliteiten, invoertarieven en overige heffingen en wijzigingen in producteisen</p> <p>De Brexit kan ook kansen bieden voor het Drentse bedrijfsleven. Het VK moet met alle markten nieuwe handelsafspraken maken. De verwachting is dat het VK minder gunstige handelsafspraken krijgt dan het had onder EU vlag. Op die markten waar ondernemers concurrentie ondervinden van Britten liggen dus kansen.</p> <p>Ondernemers uit Drenthe kunnen met al hun vragen omtrent handel met het VK terecht bij Ik ben Drents Ondernemer. Ook zijn er via Ik ben Drents Ondernemer vouchers internationaal ondernemen beschikbaar.</p>
VVD	56	<p>Bladzijde 76, Uitvoeren project plaatsen zonnepanelen spaarsluis.</p> <p>Er is géén resultaat gerealiseerd en de toelichting luidt: Door de complexe situatie is het rendement van dit project relatief laag en krijgt het minder prioriteit.</p> <p>1. Wilt u dit nader toelichten?</p> <p>2. Welke inzichten zijn er in 2019 ontstaan (en waren er ten tijde van het opstellen van de begroting kennelijk nog niet) waardoor de situatie nu als complex en onrendabel wordt gezien?</p>	<p>Dit is typisch een voorbeeld van een project waarbij haalbaar en betaalbaar niet helemaal hand in hand gaan. Het doel van het project betreft het plaatsen van zonnepanelen, welke direct stroom leveren aan de aanwezige pompen. Deze zorgen voor het op peil houden van het bovenliggende kanaalpand (het deel tussen de sluisen). Dit bleek bij verder onderzoek technisch complexer dan verwacht, wat hogere kosten met zich meebrengt dan in eerste instantie werd ingeschat. We zijn de mogelijkheden voor subsidie nog aan het onderzoeken. Gezien de druk op de middelen geven wij prioriteit aan projecten met een hoger rendement.</p>
VVD	57	<p>Bladzijde 74, Planvorming P&R- en OVknooppunt De Punt; afronden planologische procedure</p> <p>1. Wilt u dit toelichten?</p> <p>2. Wat is het probleem waardoor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan moet worden aange-toond en wat is de relatie met de stikstofregulering?</p> <p>Je zou verwachten dat de aanleg van een OV-knooppunt juist tot stikstofbesparing gaat leiden. Uit de auto, in de bus.</p> <p>3. Wat zijn uw verwachtingen t.a.v. het vlottrekken van dit project?</p>	<p>1. Voor het realiseren van de nieuwe toe- en afrit ten noorden van de Groningerstraat is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. De gemeente Tynaarlo heeft de planologische procedure opgestart. Op 4 juni 2019 is het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Het bestemmingsplan is, behoudens een oplossing voor het stikstofprobleem, gereed voor vaststelling door de gemeenteraad van Tynaarlo.</p> <p>2. Er is sprake van een aanlegfase (realisatie van de infrastructuur) en een gebruiksfase (infrastructuur is gerealiseerd en opengesteld voor gebruik). In de gebruiksfase is er sprake van een positief effect (daling stikstofdepositie ten opzicht van de huidige situatie), maar gedurende de aanlegfase neemt de stikstofdepositie in het nabijgelegen Natura2000 gebied Drentsche Aa (tijdelijk) toe. Om het project te kunnen realiseren was ruimte gereserveerd in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof. Daarmee was er zicht op een vergunning en was het bestemmingsplan uitvoerbaar. Met de uitspraak van de Raad van State inzake het PAS is deze situatie veranderd.</p> <p>3. Er moet aangetoond worden dat de uitstoot in de aanlegfase 0,00 mol per hectare per jaar is. De directe nabijheid van het Natura2000 gebied Drentsche Aa maakt dat iedere extra activiteit waarmee emissie wordt uitgestoten resulteert in een sterk effect. We onderzoeken in een marktdialog de opties om in de aanbesteding aan de markt voor te schrijven om het gehele werk emissievrij uit te voeren. Er wordt ook gezocht naar al dan niet tijdelijk mitigerende maatregelen waarmee de uitvoerbaarheid van project kan worden aangetoond.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

VVD	58	<p>Bladzijde 88, Gaswinning</p> <p>Tekst uit jaarrekening: "We hebben maximaal gebruik gemaakt van onze adviserende rol op basis van de Mijnbouwwet bij diverse winningsplannen en de gasopslag Norg. Veiligheid van onze inwoners staat voorop, daarnaast pleiten we voor een snelle en rechtvaardige afhandeling van eventuele mijnbouwschade. Landelijk, met rechtsgelijkheid en onafhankelijk van de veroorzaker. In dat kader zijn wij ook blij met het concept schade-protocol van het ministerie EZK, waarin onze belangrijkste punten zijn gehonoreerd. Dit blijft onze aandacht vragen de komende tijd, totdat dit schadeprotocol ook daadwerkelijk in de praktijk zijn waarde heeft bewezen."</p> <p>Opmerking: Misschien kan het college ons een nadere toelichting geven op de in onze ogen plotselinge vreugde die is ontstaan over het concept schadeprotocol gaswinning van het ministerie EZK. Wij herinneren ons een debatje op 5 februari j.l., waarin gedeputeerde Stelpstra nauwelijks enige blijk van vreugde wist op te brengen over dit concept schadeprotocol en, naar het toentertijd leek, alleen maar teleurstelling wist te vinden in de schatkamer van zijn ziel omtrent het ontbreken van de omgekeerde bewijslast in het concept schadeprotocol. Zo ziet u maar weer: de schatkamer van de ziel van onze gedeputeerde blijft een mysterie voor ons.</p> <p>De VVD fractie is blij verrast met uw plotseling gevonden geluk, maar vraagt zich wel af welke argumenten aan uw veranderde inzicht ten grondslag liggen.</p>	<p>Abusievelijk is in de aan u verzonden Jaarstukken een verkeerde tekst opgenomen. Daardoor begrijpen wij uw vraag. Tegelijk met beantwoording van schriftelijke vragen ontvangt u van ons een erratum. Deze bevat de volgende tekst m.b.t. het onderwerp Gaswinning.</p> <p>Op basis van de wet wordt de door de mijnbouwactiviteit veroorzaakte schade betaald. Vaak is het echter technisch moeilijk uitsluitel te geven over dat oorzakelijk verband. Een protocol kan als buitenwettelijke afspraak dat probleem oplossen. Echter, volgens het voorgestelde protocol geldt in het effectgebied van een aardbeving die aardbeving helaas niet op voorhand als oorzaak van gemelde schade. Het voorgestelde protocol geeft aan dat normaal gesproken naar de oorzaak van de schade onderzoek plaats vindt. Het bewijs van de oorzaak moet dan nog worden geleverd, tenzij anders wordt afgesproken, zoals wanneer er een heel groot aantal kleine schademeldingen is. Ons voorstel was, conform het advies van de Tcbb, de schade binnen het effectgebied van een aardbeving uit te betalen, tenzij er een duidelijk aanwijsbare andere oorzaak van de schade is. In de praktijk zal moeten blijken hoe de in te stellen onafhankelijke commissie haar opdracht zal uitvoeren. Wij zullen dit zeer kritisch blijven volgen.</p>
-----	----	---	---

VVD	59	<p>Bladzijde 323, Post haltevoorzieningen langs provinciale wegen (Kolibri).</p> <p>Er is sprake van een ongedocumenteerde kredietoverschrijding van € 519.999 ten opzichte van een oorspronkelijk budget van 701.459 hetgeen neerkomt op een overschrijding van 74 %. De accountant noemt het een financiële rechtmatigheidsfout.</p> <p>1. Waarom heeft u geen toelichting verstrekt in de jaarrekening ? (De zoekwoorden Kolibri, haltevoorzieningen komen nergens anders voor dan op pagina 323)</p> <p>2. Wilt u die toelichting (met vermelding van oorzaak, verantwoording en oplossing alsnog verstrekken ?</p>	<p>1. Bij grotere infrastructurele projecten kunnen binnen het geheel van de investeringsprogramma's afwijkingen voorkomen die we via administratieve wijzigingen (binnen de grenzen van de begroting) opvangen omwille van de voortgang van de projecten. De aanpassingen worden (later) opgenomen in de begroting (tabel investeringen).</p> <p>We willen onze werkwijze aanpassen en u in voorkomende gevallen eerder informeren. Dit wordt onderdeel van de reeds eerder aangekondigde herijking van het financieel beleid. Dat werkt ook door in het actualiseren en autoriseren van het nieuwe Mobiliteitsprogramma en het nieuwe meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP). Rapporteren van afwijkingen gaat via de P&C cyclus. Uitgangspunt daarbij blijft dat voor programma's en projecten binnen door PS vastgestelde budgettaire kaders wordt gewerkt en dat afwijkingen op tijd worden gerapporteerd. In de loop van 2020 zullen we over de aanpassingen in werkwijzen voorstellen doen.</p> <p>2. Bij het project 'Kolibri/toegankelijke haltes' is sprake van een overschrijding van de projectkosten, die wordt veroorzaakt door een aantal factoren. Deze verklaren wij hierbij alsnog. De aan te passen haltes liggen op steeds complexere locaties. In het verleden zijn de eenvoudig aan te passen locaties uitgevoerd om daarmee te voldoen aan eis van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (46% van de haltes toegankelijk in 2019). De huidige wijzigingen van de haltes komen door enerzijds het 'slim' meeliften in onderhoudsprojecten van de teams Wegen en Vaarwegen en anderzijds door wijzigingen in de dienstregeling van het openbaar vervoer. Met name deze laatste wijzigingen worden in een kort tijdsbestek gerealiseerd. In 2019 zijn er relatief veel wijzigingen in de dienstregeling geweest. Hierdoor zijn er in kort tijdsbestek veel haltes aangepast, nieuw aangelegd en/of verwijderd. De bijbehorende kosten konden niet volledig gedekt worden uit het geraamde projectbudget 'Kolibri/toegankelijke haltes', maar passen nog wel binnen het totale investeringsprogramma Verkeer en Vervoer. Om redenen van doelmatigheid is er voor gekozen deze investeringen wel te doen. Een volgende investeringsaanvraag voor het aanpassen van een nieuwe tranche van haltevoorzieningen is via het nieuwe Mobiliteitsprogramma in voorbereiding.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

SP	60	<p>Glasvezel de Wolden BV In de toelichting van het statenstuk betreffende de Jaarstukken 2019 staat onder de kop Waardering verstrekte Leningen, beschreven dat Glasvezel de Wolden BV, kennelijk door overmacht, sinds 2018 niet in staat is rente en aflossingen te voldoen voor de openstaande lening van 9,9 miljoen Euro. Aangeven wordt dat een marktpartij interesse heeft getoond voor overname/participatie. Kan GS aangeven van welke marktpartij hier sprake is. Welke condities worden gesteld aan de overname als het gaat om de uitstaande lening van 9,9 miljoen en wat is de positie van de Coöperatie hierin?</p>	<p>Eind 2018 heeft GS besloten om Glasvezel De Wolden BV een jaar uitstel van rente en aflossing te verlenen. De reden hiervoor was de langer dan verwachte aanlegfase van het netwerk. Met het uitstel is financiële ruimte gecreëerd om de organisatie toekomstbestendig te maken. Eind 2019 is een marktpartij in beeld gekomen. Het aandelenbelang van 20% van de Stichting Glasvezel de Wolden (het bewonersinitiatief) is overgenomen door een joint venture van RE-NET BV (welke reeds 40% aandelenbelang in de BV heeft) en CIF Holding BV. Een marktpartij heeft het aandeel van het bewonersinitiatief dus overgenomen. De bewoners van het initiatief zijn vertegenwoordigd in de Raad van Advies. Op basis van de huidige leenovereenkomst is er geen grond om extra voorwaarden aan de overname te stellen, dit kan pas indien meer dan 50% van het eigendom/zeggenschap overgaat op een derde. Wel wordt de leenovereenkomst binnenkort aangepast. De aflossing zal in maandtermijnen gebeuren in plaats van jaartermijnen, waardoor de provincie beter kan monitoren. Tevens worden aanvullende zekerheden voor de provincie gevestigd (zoals omnibus pandakte (pandrecht op roerende zaken), overeenkomst inzake aandelen).</p>
SP	61	<p>Blz. 101. 4.3 Schoon grond- en oppervlaktewater voor mens, natuur, landbouw en drinkwatervoorziening Een deel van het voordelige saldo (€ 305.600,--) bestaat voornamelijk uit een in 2018 ontvangen eenmalige rijksbijdrage voor de aanpak van nitraatuitspoeling in grondwaterbeschermingsgebieden in Drenthe. Deze middelen zijn per abuis op de balans verantwoord en zijn n.a.v. de controle van de jaarrekening gecorrigeerd.. Omdat deze middelen in 2020 benodigd zijn om een aantal met het Rijk afgesproken onderzoeken uit te kunnen voeren stellen we voor deze middelen alsnog over te hevelen naar 2020. Vraag: -hoe hoog was de eenmalige rijksbijdrage in 2018 voor de aanpak van nitraatuitspoeling in grondwaterbeschermingsgebieden in Drenthe? -wat was de tekst/reactie van de accountant op het punt van het op de balans verantwoorden van die middelen?</p>	<p>De eenmalige rijksbijdrage in 2018 bedroeg: € 230.028</p> <p>Op pag. 24 van het accountantsverslag 2019 heeft de accountant de volgende opmerking hierover gemaakt: Wij adviseren het college van Gedeputeerde Staten maatregelen te treffen om te borgen dat decentralisatie-uitkeringen niet als kortlopende schuld op de balans worden opgenomen.</p> <p>In de jaarrekening 2019 hebben wij dit saldo van de balans gecorrigeerd naar de exploitatie en meegenomen als overhevelingsvoorstel naar 2020. Voor de toekomst gaan wij uiteraard het advies van de accountant opvolgen.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

SP	62	<p>Blz. 102. 4.3.01 De grondwaterkwaliteit voldoet aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water</p> <p>In de 2e bestuursrapportage 2019 is het beschikbare budget verhoogd met een bedrag van € 6.000.000,-- voor het openstellen van een subsidieregeling voor een robuust watersysteem en voor voldoende water in de landbouw. Het bedrag wordt gedekt door 50% bijdrage uit Europese middelen en 50% bijdrage van waterschappen. De openstelling van de regeling vindt echter plaats in 2020. Zowel de lasten als de baten ad € 6.000.000,-- zijn dus niet in 2019 gerealiseerd.</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Op weke bladzijde(n) in de 2e begrotingswijziging staat die verhoging van het budget? -welke uitleg werd destijds gegeven voor die verhoging? -wat is de reden dat de subsidieregeling in eerste instantie wel open zou gaan in 2019 maar toch niet is gelukt? -zijn de baten 50% Europese middelen en 50% bijdragen van waterschappen wel ontvangen in 2019? -waar zijn die 6 miljoen baten op geboekt bij de 2e begrotingswijziging? -wat is de reden dat de baten eventueel toch niet zijn ontvangen? -wanneer worden die baten wel ontvangen en waar worden die op geboekt? 	<p>Samenvattend: de regeling is wel opengesteld in 2019 en de uitvoering heeft geen vertraging opgeleverd -- alleen financieel moet het geboekt worden in 2020, daarom deze correctie.</p> <p>Beantwoording van uw vragen:</p> <p>Op bladzijde 7 van de 5e begrotingswijziging 2019. Deze wijziging behoort bij de 2e Bestuursrapportage 2019</p> <p>Citaat: "Ten behoeve van de provinciale doelen voor een robuust watersysteem en voor voldoende beschikbaarheid van water voor de landbouw is een subsidieregeling opengesteld. Deze regeling bestaat voor 50% (€ 3.000.000, --) uit Europese middelen en voor 50% uit een bijdrage van het waterschap. In totaal ontstaat hiermee een programma van € 6.000.000, -- met 50 % EU-bijdrage."</p> <p>Bijgaand een link naar het openstellingsbesluit (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2019-3843.html); Wij gingen ervan uit dat deze in 2019 opgenomen zou worden gezien de datum van 25-8-2019 als einde van de openstelling. Maar de deadline van de beschikking bleek 26-1-2020 te worden.</p> <p>Ook de baten zijn niet ontvangen; ook dat wordt in de jaarrekening op blz 102 toegelicht De € 6.000.000,-- baten waren geraamd op Beleidsopgave 4.3 "Schoon grond- en oppervlaktewater voor mens, natuur, landbouw en drinkwatervoorziening"; doelstelling 4.3.01 "De grondwaterkwaliteit voldoet aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water 2021"</p> <p>De deadline van de beschikking is de datum die we aanhouden voor het boeken van een openstelling. De lasten worden niet genomen in 2019 dus de baten ook niet.</p> <p>Zowel de baten als de lasten worden in 2020 weer opgevoerd op beleidsopgaven "Zorgvuldig omgaan met water" F104</p>
SP	63	<p>Blz. 153. Organisatie</p> <p>- We hebben met de verlichting op enkele plaatsen armaturen van led kunnen voorzien. We zijn met een groter aantal armaturen aan het onderzoeken hoe we die kunnen voorzien van LED. Het grootste probleem in 2019 was het financieren van energiebesparende maatregelen in verband met een onrendabel deel tussen investeringsbudget en werkelijke kosten.</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> -hoeveel budget is er nodig om dit probleem op te lossen? 	<p>Er is een investering benodigd van € 97.000,-- (exploitatie last jaarlijks € 6.484) Een gedeelte van deze investering zal in de toekomst terugverdiend worden in verband met lagere energiekosten.</p>
<p>Statenfractie Nummer Vraag</p>		<p>Antwoord</p>	

SP	64	<p>Blz. 228 Reserve RSP</p> <p>Vraag:</p> <p>-in welk jaar is de afrekening met het rijk als vooruitontvangen bedragen in de administratie verantwoord?</p> <p>-waarom is het in dat jaar niet geboekt ten gunste van de reserve RSP?</p> <p>-wat heeft de accountant gezegd over het verantwoorden als vooruitontvangen bedragen op de balans van 19 miljoen in plaats van het te boeken op de reserve RSP?</p> <p>-op welke wijze kan PS budgetrecht uitoefenen op vooruitontvangen bedragen op de balans als die bedragen dus niet op een reserve staan?</p> <p>-wanneer is die 19 miljoen van het rijk ontvangen?</p> <p>-de reserve staat 6 miljoen negatief eind 2020. Voor 2020 wordt er nog 7 miljoen aan onttrekkingen begroot. Klopt dit nog wel? Graag uitleg.</p>	<p>- In 2017 zijn alle resterende RSP-middelen (€ 14.786.118,-) versneld uitgekeerd.</p> <p>- Conform de verslaggevingsregels (BBV) dienen alle uitkeringen met een specifiek beleidsdoel onder overlopende passiva op de balans te worden verantwoord. Deze verwerkingswijze hebben wij gevolgd. Alleen de provinciale cofinanciering in de RSP-projecten mag conform de voorschriften aan een bestemmingsreserve worden toegevoegd.</p> <p>- Deze verwerkingswijze is afgestemd met de accountant en akkoord bevonden.</p> <p>- De begroting en de wijzigingen erop worden aan uw staten voorgelegd. Daarin zijn ook alle geraamde lasten en baten (lees vermindering van de vooruitontvangen middelen ten gunste van de exploitatie) m.b.t. RSP opgenomen. Daarnaast hebben we in de jaarrekening in de toelichting op de balans een verloopoverzicht van de vooruit ontvangen middelen opgenomen.</p> <p>- De RSP-middelen zijn gespreid over de jaren (2009-2017) aan de provincie uitgekeerd.</p> <p>- Doordat de geraamde toevoeging aan de reserve RSP in 2019 voor een bedrag van 13.428.108,- niet gerealiseerd kon worden ontstaat nu een situatie dat deze reserve bij ongewijzigde begroting eind 2021 met een negatieve stand zou eindigen. Om dit te voorkomen zullen wij in 2020 aan uw staten een voorstel doen om de begroting op dit punt te wijzigen.</p>
SP	65	<p>Blz. 228 Reserve Versterking Economische Structuur</p> <p>Voor de periode 2019 t/m 2021 vindt een jaarlijkse storting plaats van € 400.000,-, bedoeld voor de upgradering van het TT-circuit.</p> <p>Vraag:</p> <p>-in 2016 werd 4 miljoen bijdrage van de provincie toegezegd. Hoeveel van die 4 miljoen heeft het TT-circuit reeds ontvangen in de afgelopen jaren?</p> <p>-Hoeveel per jaar uitgesplitst?</p>	<p>De subsidie van 4 mln. is toegezegd en als volgt uitbetaald:</p> <p>Op 5-7-2017 hebben we een voorschot uitbetaald van € 3,4 mln.</p> <p>Op 26-3-2019 hebben we het restant van € 0,6 mln. uitgekeerd.</p> <p>De storting van 400.000,- per jaar betreft de dekkingskant van deze subsidie. In de voorjaarsnota 2016 hebben PS besloten om gedurende 6 jaar voor de upgradering van het TT-circuit 400.000,- beschikbaar te stellen. Omdat de subsidie destijds in 1 keer uit de VES-middelen is betaald voegen wij nu nog steeds conform de voorjaarsnota 400.000,- per jaar aan deze reserve toe.</p>
SP	66	<p>Blz. 259 Bijdrage van regionaal mobiliteitsfonds Nadeel - 13.782.571</p> <p>Vraag:</p> <p>-op blz 285 zien we dat er 20,8 miljoen op de balans staat bij Regionaal mobiliteitsfonds RSP</p> <p>-waarom staat dit bedrag niet gereserveerd in de reserve RSP maar op de balans?</p>	<p>Zie antwoord op vraag 64.</p>
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

SP	67	Blz. 279 Op de overige vorderingen is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 6.114.000,--. Deze bedragen hebben betrekking op vorderingen met een looptijd langer dan 1 jaar. Vraag: -we hebben de indruk dat er jaarlijks voor een dergelijk bedrag afgeboekt wordt wegens oninbaar. Wat is de reden hiervoor? Hebben we zulke slecht betalende debiteuren?	De voorziening (dubieuze debiteuren) is geen jaarlijkse afboeking. Dit bedrag is in de loop van de jaren gevormd en heeft veelal betrekking op zaken die meerdere jaren in beslag nemen. Hierdoor zie je jaarlijks nagenoeg hetzelfde bedrag terug komen in de jaarstukken.
GL	68	3. De RSP bedraagt 13.428.108. Voornamelijk omdat er geen bestedingen zijn gerealiseerd in het kader van RSP. Kunt u ons enig inzicht geven wat daarvan de redenen zijn?	Met name het project "Uitbreiding Station Emmen Zuid" is vertraagd en loopt nu door tot en met 2022. De vertraging is ontstaan doordat er extra onderzoek nodig was en een procedure bij de Raad van State (3e bestuursrapportage 2018).
GL	69	6. Op pagina 14 en 15 wordt een raming gegeven voor 2020. Gezien en gelet op de context van de coronacrisis roept dit de vraag op of deze nog wel realistisch is? Deelt u deze zorg?	Wij gaan er vanuit dat de projecten worden voortgezet zoals gepland. Natuurlijk kunnen als gevolg van de coronacrisis zich onverwachte ontwikkelingen voordoen die leiden tot vertraging of een bijgestelde invulling van de plannen. De middelen voor de Investeringsagenda 2016 - 2019 worden vanaf de voorjaarsnota 2020 samengevoegd met de Investeringsagenda 2020 - 2023 in programma 9. Daarin zullen we via de reguliere P&C cyclus u informeren over de de voortgang en eventuele vertragingen.
GL	70	7. Beleidsopgave 1.5. Bijna 2 miljoen nadeel? Dit komt door een aantal openstellingen. Kan het College dit nader duiden.	Het genoemde 'nadeel' valt uiteen in twee delen, te weten cofinancieringsdeel EU en het deel Regiodeal Zuid- en Oost Drenthe. Tezamen circa 2 miljoen. Vanuit de cofinancieringsreserve EU wordt bijgedragen aan verschillende Europese projecten, waaronder EFRO, INTERREG en POP3. De subsidiestromen van deze drie lopen niet allemaal op dezelfde manier. Sommige gaan rechtstreeks via de provincie en andere gaan via RVO of SNN. De wijze waarop is van invloed op de voorspelbaarheid en dan met name op de voorspelbaarheid in tijd. De vraag, wanneer kun je welke subsidie daadwerkelijk opnemen in de boeken is daarbij relevant. In dit geval is het verschil voor het overgrote deel te verklaren door de POP3 subsidieregeling voor Jonge Landbouwers. De afrekening van vorige jaren via RVO moest nog worden opgenomen. Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe Onder de beleidsopgave 1.5 is de regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe per saldo budgettair neutraal opgenomen. Het saldo op de kosten en baten wordt gesaldeerd met de Reserve regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe. De kosten voor de regiodeal zijn per saldo € 1,4 mln hoger dan begroot omdat door de stuurgroep van de regiodeal in september 2019 24 projecten zijn geaccordeerd. Dit heeft geen effect op het exploitatieresultaat van de provincie Drenthe omdat verrekening plaatsvindt met de eerder genoemde reserve. Dit is toegelicht in de tabel op pag 32 van de jaarrekening.
Statenfractie	Nummer	Vraag	Antwoord

GL	71	8. Wij waarderen onder 2.2. uw optimistische kijk op GAE. U stelt inderdaad dat sprake is van een zeker structureel tekort. Belangrijke hub-verbindingen zijn weg gevallen. En wederom in de context van de crisis zullen de tekorten alleen nog maar toenemen. Er zijn en zullen voorlopig geen passagiers meer worden vervoerd. Is uw optimisme niet achterhaald? Hoe zou u dit gegeven de situatie willen duiden?	Zie antwoord op vraag 38.
----	----	--	---------------------------
